

Richard Brabec
ministr životního prostředí

Praha dne 4. září 2020
Č. j.: MZP/2020/620/1564

Vážený pane řediteli,

reaguji na výzvu svolavatelů a účastníků demonstrace "Zachraňme prales a lesy na Boubíně" (dále jen „Výzva“), uskutečněnou ve Vimperku dne 12. 8. 2020.

Žádáte mě o posouzení této Výzvy a zajištění takových opatření, která povedou k zachování vzrostlých lesů na hoře Boubín a k zachování národního klenotu, jakým je 47 ha Boubínského pralesa.

Proto se dále se vyjádřím k jednotlivým bodům Vaší Výzvy:

Ad 1)

Přesto, že si uvědomuji, že se ocitáme v období probíhající mimořádně silné gradace lýkožrouta smrkového na většině území České republiky, nesdílím Vaše přesvědčení, že za zvýšeným stavem lýkožrouta smrkového v ČR i na Boubíně je třeba hledat „bezzásahový režim“. To dokládají dlouhodobé zkušenosti s chováním lýkožrouta smrkového při gradacích z těch lokalit, kde nebyly zásahy spojené s ochranou lesa realizovány.

Ad 2)

V současné době se spis v rámci odvolacího řízení nachází na Ministerstvu životního prostředí, Odboru výkonu státní správy II, České Budějovice, kde bude řádně přezkoumán. Mohu vám garantovat, že zákonnost Vámi zmiňovaného rozhodnutí jak z hlediska procesního, tak i z hlediska obsahového bude ministerstvem zodpovědně vyhodnocena a následně bude rozhodnuto podle zákona.

Ad 3)

Ubezpečuji Vás, že při rozhodování orgánů ochrany přírody v resortu životního prostředí je vždy postupováno v souladu s oběma Vámi zmiňovanými právními předpisy a zároveň jsou přitom zohledňovány aktuální poznatky výzkumu a monitoringu ekosystémů. Jedná se například o roční zprávu z projektu NAZV QJ1230371 „Dynamika šíření kůrovcovitých v přirozeně disturbovaném smíšeném temperátním lese na různých prostorových škálách“, kde je mimo jiné uvedeno, že následná kůrovcová gradace (po orkánech Kyrill a Emma) z bezzásahové části NPR byla v okolních porostech v roce 2011 utlumena společným

působením klimatických vlivů a obranných opatření. Byla zde tehdy potvrzena skutečnost, která se ostatně ukazuje v současné době v celé České republice: Pokud nepomůže počasí, tak boj s kůrovcem nelze úspěšně zastavit žádnými obrannými opatřeními, a to ani tam, kde nejsou žádná omezení ze strany ochrany přírody.

Ad 4)

Ubezpečuji Vás, že příslušní zaměstnanci Správy jsou již mnoho let v úzkém vztahu s výkonnými lesníky a rozhodují vždy po jednání s nimi.

Ad 5)

Sděluji Vám, že k předmětnému rozhodnutí v současné době probíhá odvolací řízení a toto rozhodnutí tak není pravomocné. Nyní tedy nelze vydat rozhodnutí nové.

Možnosti a způsoby asanace aktivní kůrovcové hmoty byly ve výroku rozhodnutí nastaveny tak, aby reflektovaly zchovalost jednotlivých ekosystémů na území Národní přírodní rezervace Boubínský prales (dále jen „NPR“). Cíl ochrany NPR je podle plánu péče definován následovně:

Zachování přírodních lesů jako projevů přírodní dynamiky ekosystémů, postupné přiblížení pozměněných nebo kulturních lesů přirozené druhové, věkové a prostorové skladbě.

Ponechání samovolnému vývoji pralesa a pralesovitých zbytků lesních porostů, na ostatním území vhodným managementem podporovat přírodní procesy s dlouhodobým cílem ponechání samovolnému vývoji.

Nově rozšířené bezzásahové území o posledních 55 ha pralesovitých zbytků porostů je tedy s plánem péče o NPR zcela v souladu. Na tomto místě si dovoluji upozornit, že původně bylo Schwarzenberským lesmistrem Josefem Johnem navrženo k ochraně přibližně 150 ha pralesa, kdy část těchto pralesovitých zbytků porostů byla součástí tohoto původního návrhu.

Konstatuji, že na základě předmětného rozhodnutí ze dne 15. 6. 2020 je umožněno na přibližně 80 % území NPR provádět asanaci kůrovce. Sděluji Vám, že do dnešního dne Správa Národního parku Šumava (dále jen „Správa“) neobdržela od Lesů ČR žádné připomínky týkající se jejích požadavků na provádění šetrných způsobů asanace, které již od loňského podzimu realizují (loupání nastojato, drážkování).

Dovoluji si Vám připomenout, že dva ze tří svolavatelů demonstrace jsou spolky. Stanovy těchto spolků splňují podmínky stanovené platnými právními předpisy a mohou se domáhat účastenství ve správních řízeních podle ustanovení § 70 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění (dále jen „ZOPK“). Vzhledem k tomu, že problematika týkající se ochrany lesa v NPR se projednává již déle než rok, měly tedy dotčené spolky dost možností využít svého práva a uplatnit své připomínky, námítky a návrhy v průběhu

správního řízení, pokud by byly jeho účastníky. Protože však v této věci nevyvinuly žádnou aktivitu, účastníky řízení se nestaly.

Ad 6)

Bohužel nejsem schopen zajistit zakonzervování stavu lesa v jeho vrcholné fázi vývoje s převahou smrku ve věku 500 let. Les je tvořen především stromy, tedy živými organismy, které podléhají procesu stárnutí a následnému odumírání. Každý přirozený lesní porost se po fázi optima dostane do fáze rozpadu, kdy nejstarší jedinci vlivem různých disturbancí začnou odumírat a uvolňovat prostor pro novou generaci lesa. Ne jinak je tomu i v Boubínském pralesu a v mnoha dalších podobných lokalitách. Z pohledu biodiverzity se jedná o klíčovou fázi, která například v běžném hospodářském lese zcela chybí. Pod odumírajícími a tlejícími stromy však nastoupí nová generace dřevin, ze kterých jednou opět vyrostou nádherné dospělé stromy. Na dostatečně velké ploše přitom můžou být zastoupena všechna vývojová stadia lesa zároveň.

Obecně se nemohu ztotožnit s Vašimi závěry, které jsou ve Výzvě uvedeny. Veškeré aktivity Správy směřují k zajištění zachování struktury starých porostů, a to i v případě, že by odumřely gradací kůrovce, a k zachování struktury ostatních porostů tak, aby nevznikl souvislý zcela odlesněný prostor a ponechání veškerého či přiměřeného množství biomasy k zetlení pro zajištění kontinuity výskytu saproxylických organismů.

K odumření části horního patra oploceného pralesa konstatuji, že tyto porosty jsou od 70. let minulého století součástí oploceného jádra pralesa a Lesy ČR si za ně nárokují každoročně náhradu újmy za ponechání lesa samovolnému vývoji. Zachování těchto porostů bez jakýchkoli přímých lidských vlivů a tím umožnění pokračování jejich samovolného vývoje je cílem ochrany přírody podle ZOPK a plánů péče o NPR a CHKO Šumava, ale i povinností z hlediska mezinárodních závazků vyplývajících ze směrnic Evropské unie, které byly převzaty do práva České republiky. Závěry všech výzkumných projektů a inventarizačních průzkumů jednoznačně doporučují a apelují na ponechání těchto porostů samovolnému vývoji.

Veřejný zájem na zachování stávající struktury, biologické rozmanitosti a funkce lesních ekosystémů a zajištění příznivého stavu stanovišť a druhů v rámci ochrany Evropsky významné lokality a Ptačí oblasti Šumava v těchto posledních pralesovitých zbytcích jednoznačně převažuje nad zájmem ochrany lesa před tzv. biotickými škůdci. Z celkové výměry NPR (686 ha) je na základě předmětného rozhodnutí ponecháno samovolnému vývoji celkem 139 ha v její centrální části. V původním rozhodnutí z roku 2015 to bylo 83 ha. Na ostatních 547 ha je umožněna asanace kůrovcové hmoty.

Předpokládané povolení výjimky přitom umožňuje pouze realizaci přiměřených obranných opatření proti kůrovci. Předmětem výjimky není povolení možnosti měnit vodní režim,

nevratně poškozovat půdní povrch, provádět terénní úpravy, poškozovat, ničit nebo jinak rušit ve vývoji zvláště chráněné druhy rostlin a jejich biotopy.

Věřím, že tento dopis přispěje k objasnění současných i budoucích postupů, které orgány ochrany přírody ve spolupráci se zainteresovanými hospodařícími subjekty, pro ochranu zvláště chráněných území realizují.

S pozdravem

Mgr. Richard Brabec

Vážený pan
Petr Martan
ředitel

Komunita pro duchovní rozvoj, o. p. s.
384 81 Čkyně 197